

PHUKIBA BEREĤESKO 2017 PHUUJAKO VELKIBONNA

Finitiko them hin dielade aro phuuja, so hin botnosko laagako paalal iego falliba. Phuuja ħluutavena buut saakenna, so tšalavena buuriboskiiren.

Phuuja koni praaluno vollako truppos hin buuriboskiirengo velkime vollakiire. Vollakiiresko lendi elle vollime velkavaha aro phuuja velkiba staar bereĥesko tiijake. Fōljime phuuja velkibi hin aro kurko diives 9.4.2017.

Aro phuuja velkiba vojuvena te den lyija ta te tšuuven peen velkimeske dola, koonen hin Finitiko folkosko horttiba ta panna vauro horttibossa doola, koone hin varothenmesko komuja. Aro Finitiko them naa mostiba te del lyija.

Abborisko themmesko phuuja ring naa iengong phuuja velkiba bereĥ 2017.

Lyijako horttiba – koon lela te del lyija

Tu leha te des tukko lyija aro phuuja velkiba, om tu sal Finitiko themmeko elle tši vauro Europako unionisko themmesko, Islannisko elle Norjako folkosko komunis ta tu pherdaveha dala naaljibi:

- tu pherdaveha sistones aro velkibosko diives (9.4.2017) 18 bereĥ
- tuut hin tšeresko phuu aro Finitiko them sistones 17.2.2017.

Om tu sal varothenmesko folkosko komunis, tu leha te des tukko lyija aro phuuja velkiba, om

- tu pherdaveha sistones aro velkibosko diives (9.4.2017) 18 bereĥ
- tuut hin tšeresko phuu aro Finitiko them, kuttides dui bereĥesko tiija sigide sar 17.2.2017.

Tšeresko phuu vela tšeresko laagako paalal. Butvares tšeresko phuu hin douva phuu, kai tu buuruveha.

Aro bereĥesko 2017 phuuja velkiba tšeresko phuu vela doolesko paalal, savo phuu hin merknade lyijako diibeneksiiresko tšeresko phuuja aro folkengo džaanibosko stelliba 17.2.2017 kamana 24.

Om hyövula, tu vojuveha te dikkes paalal tukko tšeerisko phuu jako džaaniba maistraatosta.

Aro phuu jako velkiba tu vojuveha te des tukko lyija innasto iego tšeerisko phuu jako komuniske.

Phukiba lyijako diibenesko horttibosta vela tšeere

Folkengo rekisterisko sentrum ta maistraati rikkavena lyijako diibenesko horttibosko rekisteris, kai hin saare lyijako diibenesko horttiboskiirengo džaanibi. Aro lyijako diibenesko rekisteris na hyövula te phukavel froojimes.

Maistraatos ħikkavela sistones **16.3.2017** phukiba lyijako diibenesko horttibosta elle phukibosko peleħkos sakkoiek lyijako diibenesko horttiboskiireske, koonesko adressos hin džaanimen. Aro phukibosko peleħkos hin sikjibi lyijako diibenesta.

Velkibosko doogiba – koon lela te aaħhel alsiboskiiro

Tu sal velkibosko doogimen elle vojuveha te aaħhes alsiboskiiro aro tukko tšeerisko phuu jako velkiba, om tu pherjaveha följimen naaljibi:

- phuu, kai tu tenkaveha te aaħhes alsiboskiiro, hin tukko tšeerisko phuu
- tuut hin lyijako diibenesko horttiba aro tši phuu
- tu na aaħheha uutan volla naaka tu aaħheha vaure komujengo omsorgimen.

Tši themmesko tšenstakiire ta phuu jako praalune tšenstakiire ta buttijakkiire naa endo velkibosko doogimen.

Alsiboskiirengo tšuu viba aro phuu jako velkiba

Aro phuu jako velkiba vojuvena te tšuuven alsiboskiiren

- rekisterimen (politika) ringa
- lyijako diibenesko horttiboskiire, koon hin laagade velkibosko sankiba.

Aro velkibosko sankibosko laagiba hyövuvela kuttides deħ lyijako diibenesko horttiboskiire phuu jako buuriboskiire, aro vaure beska phuu ja innasto triin elle pangħ buuriboskiire.

Dui elle buutide (politika) ringa hin horttiba te tšuuven tšetano velkibosko sankiba. Dui elle buutide velkibosko sankibi hin horttiba te tšuuven tšetano listas.

(Politiko) ring, velkibosko sankiba elle tšetano listas vojuvela te aaħhel aro phuu alsiboskiire naa butide sar iek ta paħ var douva numros sar buut alsiboskiiren velkavena. Aro vollakiire velkavena phuu jako buuriboskiirengo numrosko paalal 13–79 vollimen.

Sakko alsiboskiires hin iego numros. Alsiboskiirena tšuuvaaha apo papros veegimen alsiboskiirengo listengo tšetiba, kai merknavena alsiboskiiren numrengo paalal so byrjuvela numrosta 2. Alsiboskiire hin tšunde aro listengo tšetiba (politika) ringengo ta tšetano listengo paalal. Sakko alsiboskiiresta hin följime džaanibi aro tšetano listos: nau, alsibosko numra ta butti. Panna alsiboskiirengo listengo tšetibosta staavela auri.

- save (politika) ringa hin tšerde velkibosko sankiba
- save velkibosko tšetibi hin tšerde tšetano listos
- save (politika) ringa na ħunjuvena aro velkibosko sankiba
- save alsiboskiire hin tšetano listosko auriako ring aahħimen alsiboskiire.

Alsiboskiirengo listengo tšetano listos tšeerena 9.3.2017.

Lyijako diibenesko tiiji

Tu vojuveha te des tukko lyija aro velkibosko diives aro kurkesko diives 9.4.2017 elle velkibosko diivesko naal aro naaluno lyijako diiben. Tu vojuveha te des tukko lyija innasto jekkar. Duivar lyijako diibenesta hin laagade straffiba aro kriminaalo laaga.

Naaluno lyijako diiben:

Naaluno lyijako diiben byrjula aro **maħkurno diives 29.3.2017**.

Naaluno lyijako diiben ħluutila aro varothem aro **lyördako diives 1.4.2017** ta aro Finitiko them aro **tiisdako diives 4.4.2017**. Aro tši lyijako diibenesko stedi lyijako diibenesko tiija hin stöttide.

Tu vojuveha te des tukko lyija naales aro vaħka tši naaluno lyijako diibenesko stedos aro tšeeresko them elle varothem. Naaluno lyijako diibenesko stedi hin

- aro tšeeresko them naaluno lyijako diibenesko stedi so phuu hin tšundas, butvares nm. phuujuengo tšenstako stedi elle postosko stedi
- buut Finitiko naalune aro varothem
- instituuti, sar dukadengo huusi, sosiaalo omsorgibosko aktiviteetosko kokaribi ta straffibosko instituuti. Aro instituuti vojuvena te den lyija innasto dola, koon hin doori omsorgime elle doori liijime komuja.
- finitika panjako beere, so hin aro varothem aro naaluno lyijako diibenesko tiija. Aro panjako beero lena te den lyija innasto doolesko buttijako komuja, vandriboskiire na vojuvena te den lyija aro panjako beero.

Lyijako diiben aro velkibosko diives:

Velkibosko diivesko lyijako diiben hin **kurko diives 9.4.2017** kamana 9–20.

Tu vojuveha te des tukko lyija aro velkibosko diives innasto aro douva phuu ta douva lyijako diibenesko stedos, so hin merknade aro douva phukibosko peleħkos so tukke ħikkade.

Lyijako diiben aro tšeer:

Om tu na vojuveha horttas tšaljuves ta tšeeres, jakkes at tuut hin drouvo te džas aro lyijako diibenesko stedos, tu vojuveha te des tukko lyija tšeeere aro naaluno lyijako diibenesko tiija. Aro tšeeresko lyijako diiben moste phukavel sistones aro **tiisdako diives 28.3.2017** kamanako 16 naal.

Phukiba tšeerena tšeeresko phuujuvako maňkurno velkibosko skokkake. Aro it huusholliba buurimen iego omsorgiboskiiri vojuvela te del lyija it tiij, om joi pherdila tši naaljibi

Jakkes tu deha tukko lyija

Lyijako diiben fanuvela aro lyijako diibenesko stedos. Tu vojuveha te des tukko lyija innasto iek alsiboskiireske, koon hin merknimen aro tukko iego phuujuvako alsiboskiirengo listengo tšetiba.

1) Tšeečna tukko personaaliba velkibosko tšenstakiireske elle sika tukko baro liin, personaalibosko peleňkos, traadibosko peleňkos elle vauro ajasaavo saakako liin. Velkibosko tšenstakiiro dela tukke lyijako diibenesko peleňkos.

2) Dža aro lyijako diibenesko moňto. Aro lyijako diibenesko moňto vojula te aaňhel innasto iek komunis.

3) Merkna apo lyijako diibenesko peleňkos douva komunisko nau kooneske tu deha tukko lyija. Tu leha te des tukko lyija innasto iek komuniske. Merkna lesko/ lako numros apo lyijako diibenesko peleňkosko raaluno ring kai hin trystalo. Ma tšu apo lyijako diibenesko peleňkos tši vaure merknibi. Bansa lyijako diibenesko peleňkos jakkes, at douva tukko merknimen numros hin garimen naaka na dissula auri.

4) Riga phallo bansimen peleňkos velkibosko tšenstakiireske. Velkibosko tšenstakiiro stämplavela peleňkos.

5a) Om tu deha tukko lyija aro lyijako diibenesko diives, tšu stämplimen peleňkos aro velkibosko moňto.

5b) Om tu deha tukko lyija aro naaluno lyijako diibenesko tiija, velkibosko tšenstakiiro dela velkibosko skoora, kai tu tšuuveha stämplimen peleňkos.

Ke tu aaňheha ajasaavo komunis at tu na horttas vojuveha te merknaves apo lyijako diibenesko peleňkos douva komunisko numros, kooneske tu dehas tukko lyija, jakkes tu vojuveha kammes vaňka tšek komunis, koon vojula te jelpavel tuut, vaňka velkibosko tšenstakiiro. Jelpiboskiiro na vojula aaňhel ajasaavo komunis, koon hin kokares alsiboskiiro aro velkiba. Jelpiboskiires hin mostiba te rikkavel velkibosko gariba elle te rikkavel aro garime dola džaanibi so jou liijas aro lyijako diibenesko tiija.

Tiljade džaanibi

- Tiljade džaanibi aro velkiba dela phujako maħkurno velkibosko skokka. Personaalo lyijako diibenesko horttibosko saakengo puħħibi svaarila maistraatos. Doolengo adressi ta baħibosko numri hin apo phukibosko peleħkos.
- Naaluno lyijako diibenesko stedengo adressi ta phirro aaħħibosko tiiji, alsiboskiiresko rekisteris ta panna vauro džaaniba velkibonnenna hin apo horttibosko ministeriumosko velkibosko paħ www.vaalit.fi
- Džaanibi phujako velkibosko alsibongiirena hin apo horttibosko ministeriumosko velkibosko paħhe maasosko tšoonesko byrjibosko naal ta džaanibi naaluno lyijako diibenesko stedenna aro ħielesko tšoonesko ħluutiba.

Folkengo rekisterisko sentrum 7.11.2016